

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2018

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

EALAÍN

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuilleanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

CLÁR AN ÁBHAIR

Obair Chúrsa.....	1
Sceitseáil Beo-Ábhair.....	12
Stair agus Léirthuisctint na hEalaíne.....	15

Obair Chúrsa

200 Marc

OBAIR CHÚRSA
Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal
 Feic leathanach 11 áit a bhfaighidh tú sonraí ar an gcaoi
 a dtéitear i ngleic leis an difríocht idir Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal.

Roinn A. Cumadóireacht Shamhlaíoch/Ábhar Neamhbheo				
A	20	Leabhar oibre: Taighde/Léirmhíniú ar an bhFoinse Phríomha	5 5 10	- Rogha foinse príomha/foinsí príomha iomchuí. - Taighde leanúnach agus imscrúdú ar an téama roghnaithe. - Anailís ar an bhfoinse phríomha/na foinsí príomha trí mheascán bealaí amhairc.
B	20	Leabhar oibre: Forbairt/Próiseas	15 5	- Smaointe a fhorbairt agus a thástáil, forbairt amhairc agus anótáilte, líníochtaí, staidéar ar dhathanna, meáin, gnéithe grianghrafadóireachta, etc. - Togra le haghaidh Saothar/Déantúsán Críochnaithe.
C	20	Déantúsán Críochnaithe: Gnéithe den Ealaín	20	- Comhdhéanamh agus eagrú spás 2T. - Úsáid as gnéithe ealaíne: líne, ton, cruth, foirm, uigeacht, dath, spás dearfach agus diúltach, cothromaíocht, teannas, codarsnacht, scála, etc.
D	20	Déantúsán Críochnaithe: Freagra Cruthaitheach Pearsanta	20	- Freagra aonair an iarrthóra tríd an úsáid a bhaintear as na meáin, ábhair, stíl, coincheapa, léiriú agus úrnuacht. - Feasacht ar chomaoineacha aeistéitiúla.
E	20	Déantúsán Críochnaithe: Toradh an Phróisis/Saothar Críochnaithe	20	- Tionchar foriomlán an déantúsáin chríochnaithe, caighdeán na Cumadóireachta Samhlaíche/an Ábhair Neamhbheo. - Tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann an Treoir don Obair Chúrsa.
IOMLÁN	100			

OBAIR CHÚRSA
Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal
 Feic leathanach 11 áit a bhfaighidh tú sonraí ar an gcaoi
 a dtéitear i ngleic leis an difríocht idir Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal.

Roinn B. Ceardaíocht/Dearadh				
A	20	Leabhar oibre: Taighde/Léirmhíniú ar an bhFoinse Phríomha	5 5 10	- Rogha foinse príomha/foinsí príomha iomchuí. - Taighde leanúnach agus imscrúdú ar an téama roghnaithe. - Anailís ar an bhfoinse phríomha/na foinsí príomha trí mheascán bealaí amhairc.
B	20	Leabhar oibre: Forbairt/Próiseas	15 5	- Smaointe a fhorbairt agus a thástáil, forbairt amhairc agus anótáilte, líníochtaí, staidéar ar dhathanna, meáin, gnéithe grianghrafadóireachta, etc. - Togra le haghaidh Saothar/Déantúsán Críochnaithe.
C	20	Déantúsán Críochnaithe: Oiriúnacht & Freagra Cruthaitheach Pearsanta	10 10	- Na fadhbanna is léir sa Cheardaíocht/Dearadh roghnaithe a réiteach: foirm, feidhm, oiriúnacht, comaoineacha teicniúla, ábhair, féidearthacht maidir le cur i gcrích. - Úrnuacht/stíl aonair an iarrthóra agus a chur chuige/fhreagra.
D	20	Déantúsán Críochnaithe: Scileanna Ceardaíochta/ Dearadh – Gnéithe Teicniúla	20	Feic - Scileanna Ceardaíochta Aonair - leathanach 4 - Dearadh - Gnéithe Teicniúla - leathanach 10
E	20	Déantúsán Críochnaithe: Toradh an Phróisis/Saothar Críochnaithe	20	- Tionchar foriomlán an déantúsáin chríochnaithe, caighdeán na Ceardaíochta/an Dearaidh chríochnaithe. - Tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann an Treoir don Obair Chúrsa.
IOMLÁN	100			

OBAIR CHÚRSA

Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal

Scileanna Ceardaíochta Aonair

Baitic

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Íomhánna		Ba cheart don saothar - comhdhéanamh comhaontaithe agus cothromaithe a chruthú - gnéithe dearaidh a chuimsiú, e.g. dearfach/diúltach, sreabhadh, gluaiseacht, rithim, uigeacht, nascáil - íomhánna atá sainmhínithe go soiléir a bheith ann
	Ciaradh		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir cumas ó thaobh - tjanting a úsáid - scoilteadh agus féithiú a úsáid mar éifeachtaí maisiúcháin - éifeachtaí uigeacha a chruthú - obair a dhéanamh go cruinn
	Dath		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir - eolas ar úsáid dathanna agus na héifeachtaí a ghabhann leis a fheileann don bhaitic - inniúlacht san ord nach mór a leanúint chun fabraic a ruaimniú go héifeachtach - scil maidir le rogha na ndathanna a úsáideadh
	Meáin		Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Leabharcheardaíocht

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Rogha Ábhar		Ba cheart don iarrthóir - úsáid thomhaiste páipéir, fabraicí agus meán measctha pearsantaithe a thaispeáint - muinín a léiriú a eascraíonn as ábhair leabharcheardaíochta a láimhseáil - feasacht ar fhéidearthachtaí agus srianta na ceirde a thaispeáint - tuisctint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Meicníocht Dúnta		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar an tábhacht a bhaineann le teicnící tógála éifeachtacha - gur ceart go mbeadh na meicníochtaí dúnta roghnaithe comhtháite i gceart leis an saothar críochnaithe
	Íomhánna		Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - feidhm úsáide an phíosca a léiriú ar bhealach soiléir agus éifeachtach - cur leis an saothar críochnaithe
	Meáin		Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Peannaireacht

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Léiriú		Ba cheart don iarrthóir ▪ muinín i gceird na peannaireachta a thaispeáint ▪ úsáid thomhaiste meán, páipéar ildaite, ábhar breise a úsáideadh nó a cuireadh leis a thaispeáint ▪ feasacht a léiriú ar ról an léirithe / cumasc idir léiriú agus grafnóireacht a thaispeáint ▪ feasacht a léiriú ar theicnící cuí agus léirmhínte dathanna
	Grafnóireacht		Ba cheart go dtaispeánfadh an t-iarrthóir ▪ tógáil éifeachtach sa litreoireacht ▪ fianaise ar scileanna grafnóireachta a gnóthaíodh ▪ inniúlacht in uirlisí peannaireachta a úsáid
	Spásáil		Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair ▪ spásáil chuí a léiriú ▪ leagan amach cuí léiriú
	Meáin		Ba cheart don saothar críochnaithe ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Snoíodóireacht

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Ábhar		Ba cheart don iarrthóir ▪ an mhuinín a léiriú a eascraíonn as ábhair snoíodóireachta a láimhseáil ▪ feasacht ar na hairíonna a bhaineann le héifeachtaí solais a thaispeáint ▪ feasacht a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun an dearadh a chur i gcrích
	Struchtúr		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht ▪ ar thábhacht teicnící maithe snoíodóireachta ▪ ar chúrsaí spásúla, scála, comhréire, maise, crutha, etc.
	Feidhm		Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair ▪ a bheith tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann treoir an dearaidh (ceist an scrúdaithe) ▪ a bheith snoite go cuí don bhailchríoch atá beartaithe
	Meáin		Ba cheart don saothar críochnaithe ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Bróidnéireacht

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Rogha Ábhar		Ba cheart don iarrthóir ▪ cúlra cuí a roghnú ▪ tuiscint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Fuáil		Ba cheart don iarrthóir ▪ greamanna bróidnéireachta éagsúla a úsáid ▪ scil sna greamanna roghnaithe a thaispeáint
	Láimhseáil Ábhar		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir cumas ó thaobh ▪ dathanna agus solas a úsáid go héifeachtach ▪ éifeachtaí uigeachta agus rilife a chruthú
	Meáin		Ba cheart don saothar críochnaithe ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Teicstílí Lámhphriontáilte

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Patrún		Ba cheart don phatrún a úsáideadh - comhdhéanamh cothromaithe a chruthú - gnéithe dearaidh a chuimsiú e.g. dearfach/diúltach, sreabhadh, gluaiseacht, rithim, uigeacht, nascáil
	Úsáid Stionsail		Ba cheart don stionsal a úsáideadh - a bheith oiriúnach don mhóitíf dhearaidh roghnaithe - a bheith déanta i gceart as ábhar oiriúnach - íomhá shoiléir a tháirgeadh
	Forphriontáil		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir - eolas ar fhorphriontáil agus ar dathanna an chúlra - eolas ar chomhshocrú - cumas dathanna oiriúnacha / cineálacha éagsúla ruaimeanna d'fhorphriontáil a roghnú
	Meáin		Ba cheart don saothar críochnaithe tuisint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Líonóilphriontáil / Blocphriontáil

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Blocghearradh		Ba cheart don iarrthóir - muinín i gceird an líonóilghearrtha a thaispeáint - feasacht a thaispeáint ar airíonna líonóile, agus na féidearthachtaí agus na srianta a ghabhann léi - feasacht a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun an gearradh a chur i gcrích
	Priontáil		Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair - tuisint ar chomhshocrú agus ar phriontáil a thaispeáint - codarsnacht uigeachta, dathanna féideartha nó forphriontáil, éifeachtaí cúlra
	Codarsnacht		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir fianaise ar fheasacht ar ghnéithe dearaidh a bhaineann le ceird na líonóilphriontála e.g. codarsnacht uigeachta, líne, crutha, datha
	Meáin		Ba cheart don saothar críochnaithe tuisint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Miotalóireacht / Tógáil

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Ábhar		Ba cheart don iarrthóir - muinín i gceird na miotalóireachta a thaispeáint - feasacht ar fhéidearthachtaí agus srianta na ceirde a thaispeáint - tuisint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)gearadh a chur i gcrích
	Uirlisiú/ Tógáil		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht - ar thábhacht teicnící éifeachtacha - ar fhéidearthachtaí agus srianta na n-uirlisi/n-ábhar atá á n-úsáid - ar an tábhacht a bhaineann le teicníocht mhaith
	Maisiúchán		Ba cheart do mhaisiúchán an tsaothair a chuirtear i láthair - úsáid thomhaiste dathanna trí chruan/péint, éifeachtaí solais, ábhar breise a cuireadh leis a thaispeáint - a bheith mar chuid thábhachtach den gearadh - a bheith curtha i gcrích mar is cuí
	Meáin		Ba cheart don saothar a tháirgtear tuisint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Múnlóireacht

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Ábhar		Ba cheart don iarrthóir ▪ muinín agus é/í ag plé le hábhair múnlóireachta a thaispeáint ▪ tuiscint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Struchtúr		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht ▪ ar thábhacht teicnící múnlóireachta éifeachtacha ▪ ar mhúnlóireacht oiriúnach don bhailchríoch mholta ▪ ar scála, comhréir, mais, cruth, etc. ▪ ar chúrsaí spásála
	Bailchríoch		Ba cheart don teicníocht mhaisiúcháin a úsáideadh ▪ feasacht a thaispeáint ar thitim an tsolais ar dhromchlaí agus ar phlánaí a léiriú ▪ cur leis an saothar ▪ a bheith mar chuid thábhachtach den dearadh ▪ a bheith curtha i gcrích mar is cuí
	Meáin		Ba cheart don saothar críochnaithe ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Póstaer

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Leagan amach		Ba cheart don iarrthóir ▪ inniúlacht ar leagan amach a thaispeáint ▪ a bheith feasach ar chomhréiteach íomhánna agus clóghrafaíochta
	Clóghrafaíocht		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir feasacht ▪ ar an tábhacht a bhaineann le tógáil éifeachtach litreoireachta ▪ ar chlóghrafaíocht atá oiriúnach don teachtaireacht ▪ ar thábhacht an tsiombalachais i gcumarsáid ghrafach
	Grafaicí		Ba cheart don iarrthóir ▪ dath agus íomhánna a láimhseáil ar bhealach a chuireann teachtaireacht an phóstaeir in iúl go héifeachtach ▪ dathanna a roghnú chun aird a tharraingt ▪ a bheith feasach ar an tsíceolaíocht agus na féidearthachtaí a bhaineann le dathanna ▪ an teachtaireacht a chur in iúl ar bhealach soiléir
	Meáin		Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Criadóireacht

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Láimhseáil Cré		Ba cheart don iarrthóir ▪ muinín a thaispeáint i láimhseáil chre ▪ tuiscint a thaispeáint ar an ord is gá a leanúint chun a d(h)earadh a chur i gcrích
	Struchtúr		Ba cheart don iarrthóir ▪ feasacht ar an tábhacht a bhaineann le teicnící tógála éifeachtacha a thaispeáint ▪ a chinntiú go bhfuil na cluasa i gcomhréir leis na clúdaigh, agus go bhfuil siad cothromaithe agus gur féidir iad a láimhseáil go sábháilte ▪ feasacht a thaispeáint ar an tábhacht a bhaineann le teicnící tógála oiriúnacha a roghnú
	Glónra/Maisiúchán		Ba cheart don ghlónra/maisiúchán a úsáideadh ▪ úsáid thomhaiste cré-ábhair, glónra agus sliopa daite, éifeacht an tsolais ar dhromchlaí agus plánaí chun an saothar a fheabhsú a thaispeáint ▪ a bheith mar chuid thábhachtach den dearadh ▪ a bheith curtha i gcrích mar is ceart ▪ a bhacáil ag an teocht cheart
	Meáin		Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Puipéadóireacht

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Feidhm		Ba cheart don phuipéad ▪ páirteanna gluaisteacha a bheith ann agus é a bheith múnlaite ar bhealach cuí chun an carachtar a chur in iúl ▪ a bheith éadrom ▪ a bheith éasca le láimhsiú
	Cur le Chéile		Ba cheart don iarrthóir ▪ modhanna oiriúnacha a úsáid chun é a chur le chéile ▪ a chinntiú go bhfuil ailt chearta cos agus lámh ann ▪ a chinntiú go bhfuil na hoiriúintí agus na héadaí greamaithe go daingean den phuipéad
	Buanfas		Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair ▪ a bheith tógtha agus críochnaithe go dtí céim a chomhlíonann an treoir ▪ a bheith tógtha le hábhair bhuanfasacha
	Meáin		Ba cheart don phuipéad críochnaithe ▪ tuiscint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Scáthlánphriontáil

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Íomhánna		Ba cheart do na híomhánna a úsáideadh - comhdhéanamh cothromaithe a chruthú - gnéithe dearaidh a chuimsiú e.g. sreabhadh dearfach/diúltach, gluaiseacht, rithim, uigeacht, nascáil
	Úsáid Stionsail		Ba cheart don stionsal a úsáideadh - a bheith oiriúnach don mhóitíf dhearaidh roghnaithe - a bheith déanta i gceart as ábhar oiriúnach - íomhá shoiléir a tháirgeadh
	Forphriontáil		Ba cheart go léireodh an t-iarrthóir - eolas ar fhorphriontáil agus úsáid thomhaiste datha oiriúnaigh don chúlra - eolas ar chomhshocrú - inniúlacht gur féidir leis/léi dathanna oiriúnacha don fhorphriontáil a roghnú
	Meáin		Ba cheart don saothar críochnaithe tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

Fíodóireacht

CUID D Scileanna Ceardaíochta	Béim		Ba cheart go léireodh an fhíodóireacht - teannas ceart sa dlúth agus san inneach - aonfhoirmeacht sa chomhghlasáil agus sna déadailt - scáintí aonfhoirmeacha nuair is cuí
	Dlúthchiumhais		Ba cheart go n-úsáidfeadh an t-iarrthóir - dlúth oiriúnach - teannas réidh
	Úsáid Ábhar/Snátha		Ba cheart go léireodh an saothar críochnaithe - gné thadhlach - ciall don dath - struchtúr fíodóireachta
	Meáin		Ba cheart don saothar a chuirtear i láthair tuisctint ar airíonna, féidearthachtaí agus srianta an mheáin roghnaithe a thaispeáint

OBAIR CHÚRSA

Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal

Dearadh – Gnéithe Teicniúla

	Ceist 1 – Litreoireacht & Peannaireacht léiriú grafnóireacht/litreoireacht spásáil/leagan amach comhréiteach/cothromaíocht		Ceist 2 – Líonóilghearradh & Priontáil líne/cruth/uigeacht láidreacht/soiléire forphriontáil/codarsnacht comhréiteach/cothromaíocht
	Ceist 3 – Fabraicphriontáil patrún/cruth teicnící: forphriontáil/ciaradh cur i bhfeidhm dathanna comhréiteach/cothromaíocht/nascáil		Ceist 4 – Bróidnéireacht rogha ábhar/meán/cúlra plean snáthaide teicnící comhréiteach/cothromaíocht
	Ceist 5 – Fíodóireacht léiriú uigeachta plean fíodóireachta ábhair/snáth comhréiteach/cothromaíocht		Ceist 6 – Criadóireacht teicnící struchtúr feidhm glónra/maisiúchán
	Ceist 7 – Puipéadóireacht feidhm cur le chéile ábhair léiriú carachtair		Ceist 8 – Leabharcheardaíocht ábhair ceangail/naisc/clúdach deannaigh íomhánna/litreoireacht cur le chéile
	Ceist 9 – Dearadh Fógraíochta feidhm leagan amach clóghrafaíocht grafaicí agus dathanna		Ceist 10 – Múnlóireacht & Snoíodóireacht feidhm teicníc/ábhair struchtúr bailchríoch/solas
	Ceist 11 – Seiteanna Stáitse leagan amach struchtúr feidhm tógáil/teicnící		

An Ardteistiméireacht, Obair Chúrsa 2018

Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal

Leagtar Obair Chúrsa Ealaín na hArdteistiméireachta amach mar scrúdpháipéar coiteann. Ciallaíonn sé seo go bhfaigheann iarrthóirí Ardleibhéil agus Gnáthleibhéil an t-ábhar spreagthach céanna agus nach mór dóibh tabhairt faoi na tascanna céanna agus iad i mbun a gcuid obair ealaíne a fhorbairt agus a chur i gcrích. Bítear ag súil le caighdeán níos airde ó iarrthóirí Ardleibhéil, áfach, ná mar a bhítear ag súil leis ó iarrthóirí Gnáthleibhéil.

D'fhonn an t-ailíniú ceart idir na caighdeáin a theastaíonn chun gráid a bhaint amach ag an dá leibhéal a chinntiú (H5=O1; H6=O2; H7=O3) baintear úsáid as scála tagartha agus an obair ar fad á marcáil ar an gcéad dul síos. Ansin, déantar na marcanna tagartha sin a thiontú ina marcanna Ardleibhéil nó Gnáthleibhéil de réir mar is cuí.

Ionas gur féidir é a chur i bhfeidhm go héasca, leagadh amach an scála tagartha i gcomhréir leis an scála Ardleibhéil. Dá réir sin, tar éis marc ar an scála tagartha a thabhairt d'Obair Chúrsa an iarrthóra, déantar an marc tagartha sin a thaifeadadh mar mharc deiridh an iarrthóra Ardleibhéil dá Obair Chúrsa, ach i gcás an iarrthóra Gnáthleibhéil déantar an marc a choigeartú chun an marc tagartha a thiontú ina mharc deiridh don Obair Chúrsa. Sa tábla thíos léirítear an t-ailíniú idir na gráid.

Grád Ardleibhéil	Grád Gnáthleibhéil	Marc tagartha	Marc Ardleibhéil	Marc Gnáthleibhéil
1		180 – 200	180 – 200	200
2		160 – 179	160 – 179	200
3		140 – 159	140 – 159	200
4		120 – 139	120 – 139	200
5	1	100 – 119	100 – 119	180 – 200
6	2	80 – 99	80 – 99	160 – 179
7	3	60 – 79	60 – 79	140 – 159
8	4	50 – 59	50 – 59	120 – 139
	5	40 – 49	40 – 49	100 – 119
	6	30 – 39	30 – 39	80 – 99
	7	20 – 29	20 – 29	60 – 79
	8	0 – 19	0 – 19	0 – 59

OBAIR CHÚRSA – an marc tagartha a thiontú ina mharc Gnáthleibhéil

I gcás an iarrthóra Gnáthleibhéil, déantar an marc tagartha a thiontú ina mharc deiridh mar seo a leanas:

- Más ionann an marc tagartha agus 120 nó níos mó tugtar 200 mar mharc deiridh.
- Más ionann an marc tagartha agus 60 ar a laghad ach má bhíonn sé faoi bhun 120 cuir 80 leis an marc tagartha chun teacht ar an marc deiridh.
- Más ionann an marc tagartha agus 1 ar a laghad ach má bhíonn sé faoi bhun 60 déan an marc tagartha a iolrú faoi dhó agus cuir 20 leis chun teacht ar an marc deiridh.
- Más ionann an marc tagartha agus 0 is é 0 an marc deiridh.

Marc Tagartha	Tiontú
120 nó níos mó	Bronn 200 marc
60 – 119	Cuir 80 marc leis
1 – 59	Iolraigh an marc tagartha faoi dhó agus cuir 20 marc leis
0	0

Sceitseáil Beo-Ábhair

50 Marc

Scrúdú na hArdteistiméireachta, Ealaín 2018

Ardleibhéal

Sceitseáil Beo-Ábhair

Iomlán 50 marc

D'fhéadfadh go gcuimseofaí cineálacha éagsúla páipéar agus meán lena n-áirítear peann luaidhe, graifít, gualach, dúch agus scuab, criáin, péint, conté, etc. sna hábhair. Glacfar le meáin éagsúla a mheascadh.

Staidiúir 1:

Staidiúir ghearr (15 nóim.) 20 marc: tá raon leathan cuir chuige oiriúnacha don Ardlleibhéal inghlactha, le líníocht gothaí mhear agus nod do chomhthéacs an chúlra san áireamh.

A	Comhdhéanamh	5	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> - comhdhéanamh: úsáid na bileoige ina hiomláine; úsáid an spáis dhiúltaigh agus dhearfaigh. - freagairt chruthaitheach phearsanta: caithfear an fhíor iomlán a thriail sa staidiúir mar a luaitear sa scrúdpháipéar. Gan aghaidh / aghaidh fholamh = 4 mharc ar a mhéad. Leathfhíor / gan chosa = 3 mharc ar a mhéad. Leathanach gearrtha / cuid curtha leis an leathanach = 3 mharc ar a mhéad.
B	Comhréir	5	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> cruinneas anatamaíoch na líníochta: an gaol idir na codanna agus an t-iomlán. Gan aghaidh / aghaidh fholamh = 4 mharc ar a mhéad. Leathfhíor / gan chosa = 3 mharc ar a mhéad. Leathanach gearrtha / cuid curtha leis an leathanach = 3 mharc ar a mhéad.
C	Ton/Líne	5	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> - úsáid an tsolais agus an scáthaithe sa mheán roghnaithe mar ghné lárnach chun cruth thríthoiseach a chur in iúl. - caighdeán/meáchan an scáthaithe nó na líne; úsáid chruthaitheach meán.
D	Foirm/Toirt	5	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> an léiriú déthoiseach de dhaingne thríthoiseach an choirp trí mheáin nó teicníc ar bith, nó meascán díobh, línte san áireamh, a úsáid.
	Iomlán	20	

Staidiúir 2

Staidiúir Fhada (30 nóim.): 30 marc: staidéar níos sonraí den chorp: an fhíor iomlán nó rogha na leathfhíorach. Glacfar le líníocht an-mhionsonraithe agus líníocht láidir mhothúcháinach araon.

A	Comhdhéanamh	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> Comhdhéanamh: úsáid na bileoige ina hiomláine, úsáid an spáis dhiúltaigh, nod do chomhthéacs an chúla inghlactha. Léiriú aonair agus freagairt chruthaitheach phearsanta ar an bhfíor iomlán nó rogha na leathfhíorach mar a luaitear sa staidiúir: rogha phearsanta ábhar agus meán. Gan aghaidh / aghaidh fholamh = 5 mharc ar a mhéad. Staidiúir mhícheart / staidiúir droma iomláin = 3 mharc ar a mhéad. Leathanach gearrtha / cuid curtha leis an leathanach = 3 mharc ar a mhéad.
B	Comhréir	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> Cruinneas anatamaíoch na líníochta: (gaol idir codanna agus iomlán) na fíorach iomláine nó rogha na leathfhíorach mar a luaitear sa staidiúir. Gan aghaidh / aghaidh fholamh = 5 mharc ar a mhéad. Staidiúir mhícheart / staidiúir droma iomláin = 3 mharc ar a mhéad. Leathanach gearrtha / cuid curtha leis an leathanach = 3 mharc ar a mhéad.
C	Ton/Líne	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> Úsáid an tsolais agus an scáthaithe sa mheán agus sna hábhair roghnaithe mar ghné lárnach den líníocht. Líníocht líneach a bhfuil léiriú aonair agus freagairt mhothúcháinach ag eascairt as. Léiriú aonair agus freagairt mhothúcháinach / rogha phearsanta ábhair agus stíl-mheáin.
D	Foirm/Toirt	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> An chaoi a dtugann an léiriú déthoiseach dhaingne thríthoiseach an choirp le fios trí mheáin nó teicníc ar bith a úsáid, línte san áireamh, a bhfuil léiriú aonair agus freagairt mhothúcháinach ag eascairt as.
E	Mionsonraí	6	<i>Déan tagairt dóibh seo a leanas:</i> Láimhseáil mhionsonraithe gnéithe na fíorach mar chuid lárnach de líníocht na fíorach iomláine nó rogha na leathfhíorach mar a luaitear sa staidiúir. Tionchar foriomlán an tsaothair chríochnaithe. An chaoi a léiríonn an t-iarrthóir inniúlacht i ngnéithe teicniúla agus comhdhéanaimh d'fhonn freagairt aonair phearsanta a chruthú.. Gan aghaidh / aghaidh fholamh = 5 mharc ar a mhéad. Staidiúir mhícheart / staidiúir droma iomláin = 3 mharc ar a mhéad.
	Iomlán	30	

Stair agus Léirthuiscint na hEalaíne

150 Marc

Roinn I – An Ealaín in Éirinn

C.1		Marcanna	Nótaí
A	Ainm, cur síos agus plé ar dhéantúsán a haon : déan tagairt don ré, do na gnéithe foirm, don fheidhm, don mhaisiú agus do na teicnící ar baineadh úsáid astu ina dhéantús.	15	3 as an ainm 12 as cur síos agus plé
B	Ainm, cur síos agus plé ar dhéantúsán a dó : déan tagairt don ré, do na gnéithe foirm, don fheidhm, don mhaisiú agus do na teicnící ar baineadh úsáid astu ina dhéantús.	15	3 as an ainm 12 as cur síos agus plé
C	Déan cur síos agus plé achomair ar dhéantúsán ainmnithe amháin eile ón ré seo in Éirinn.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as cur síos agus plé
D	Sceitsí.	5	
	lomlán.	50	

C.2		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas agus ainmneacha na gcros.	10	5 mharc as an bplé 3/2 mharc ainm
B	Cur síos agus plé ar Chros a haon le tagairt d'fhoirm, don struchtúr agus don mhaisiú.	10	
C	Cur síos agus plé ar Chros a dó le tagairt d'fhoirm, don struchtúr agus don mhaisiú.	10	
D	Déan cur síos agus plé achomair ar fheidhmeanna na nArdchros in Éirinn.	10	2 x 5 le haghaidh feidhmeanna
E	Sceitsí.	10	
	lomlán.	50	

C.3		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas: Bhain ealaín mhaisithe na lámhscríbhinní barr feabhais amach san 8ú haois nuair a cruthaíodh Leabhar Cheanannais.	10	
B	Cur síos agus plé ar an léaráid a thugtar: déan tagairt don ábhar agus don chomhdhéanamh.	10	
C	Cur síos agus plé ar an léaráid a thugtar: déan tagairt do na dathanna, do na bunábhair agus do na teicnící ar baineadh úsáid astu ina déantús.	10	
D	Ainm agus cur síos agus plé achomair ar lámhscríbhinn ainmnithe amháin eile.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as cur síos agus plé
E	Sceitsí.	5	
	lomlán.	50	

C.4		Marcanna	Nótaí
A	Foirgneamh ainmnithe Éireannach tógtha sa stíl Phallaidiach agus ainm an ailtire(ailtirí).	5	3 mharc as foirgneamh ainmnithe 2 mharc as ainm an ailtire (ailtirí)
B	Cur síos agus plé ar an bhfoirgneamh roghnaithe le tagairt don struchtúr, don leagan amach agus do ghnéithe ailtireachta an fhoirgnimh.	20	
C	Déan cur síos agus plé achomair ar dhá ghné choitianta den mhaisiú inmheánach i bhfoirgneamh Seoirseach ainmnithe eile.	15	5 mharc as an ainm 2 x 5 as na gnéithe
D	Sceitsí.	10	
	lomlán.	50	

C.5		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas le tagairt don léaráid a thugtar: déan tagairt don ábhar, don chomhdhéanamh agus don fhoirm.	15	
B	Plé ar an ráiteas le tagairt don léaráid a thugtar: déan tagairt don stíl agus don suíomh.	15	
C	Déan cur síos agus plé achomair ar shampla ainmnithe amháin eile de dhealbhóireacht phoiblí Éireannach.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as cur síos agus plé
D	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.6		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas le tagairt don léaráid a thugtar: déan tagairt don ábhar agus don chomhdhéanamh.	15	
B	Plé ar an ráiteas le tagairt don léaráid a thugtar: déan tagairt don stíl agus do na dathanna.	15	
C	Déan cur síos agus plé achomair ar shaothar ainmnithe amháin eile le Paul Henry.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as an gcur síos agus as an bplé
D	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

Tabhair ar aird:

Bhí an focal ‘teicníocht’ in easnamh ón gceathrú líne den cheist sa leagan Gaeilge den scrúdpháipéar. Dá réir sin, b’fhéidir nach dtagródh iarrthóirí atá ag freagairt trí Ghaeilge don teicníocht ina bhfreagraí. Cuir na nithe seo a leanas i bhfeidhm agus scrípteanna á marcáil trí Ghaeilge faoi cheannteideal B thuas.

- Má thagraíonn an t-iarrthóir don teicníocht, marcáil as 15 ar an mbunús gur tagraíodh do stíl, teicníocht, agus dath (mar an gcéanna le hiarrthóirí atá ag freagairt trí Bhéarla).
- Mura dtagraíonn an t-iarrthóir don teicníocht, marcáil as 15 ar an mbunús gur tagraíodh do stíl agus dath.

C.7		Marcanna	Nótaí
A	Cur síos agus plé ar shaothar an ealaíontóra atá roghnaithe agat.	10	
B	Plé mionsonraithe ar shaothar ainmnithe a haon agus tagairt d'ábhar, do stíl, do na meáin/bunábhair, do na teicnící, agus do na tionchair.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as an bplé
C	Plé mionsonraithe ar shaothar ainmnithe a dó agus tagairt d'ábhar, do stíl, do na meáin/bunábhair, do theicnící, agus do thionchair.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as an bplé
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

Roinn II – Ealaín na hEorpa (1000 AD – An Lá Inniu)

C.8		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas agus ainm eaglaise nó ardeaglaise amháin .	10	5 mharc as an ainm 5 mharc as an bplé
B	Cur síos agus plé ar an eaglais nó ar an ardeaglais roghnaithe le tagairt do theicnící, do struchtúr agus do mhaisiú.	15	
C	Déan cur síos agus plé achomair ar láimhseáil na fíorach daonna i ndealbhóireacht Ghotach ainmnithe amháin .	15	5 mharc as an ainm 10 marc as cur síos agus plé
D	Sceitsí.	10	
	lomlán.	50	

C.9		Marcanna	Nótaí
A	Ainmnigh saothar amháin agus déan plé ar an ráiteas: Is fearr aithne ar Botticelli as a ábhar miotaseolaíoch, a fhíoracha stílithe, a chuid scéalaíochta agus a shiombalachas.	10	5 mharc as an ainm 5 mharc as plé ar an ráiteas
B	Cur síos agus plé a dhéanamh ar an léaráid a thugtar le tagairt don ábhar, don chomhdhéanamh, do na teicnící agus do láimhseáil na fíorach daonna.	15	
C	Déan cur síos agus plé achomair ar phictiúr ainmnithe amháin eile le Botticelli.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as an gcur síos agus as an bplé
D	Sceitsí.	10	
	lomlán.	50	

C.10		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas: comhdhéanamh ábhalmhór..... a léiríonn fuinneamh agus drámaíocht mhór mhothúcháinach.	10	
B	Plé ar an léaráid a thugtar le tagairt don ábhar, don chomhdhéanamh agus don stíl.	10	
C	Plé ar an léaráid a thugtar le tagairt do na dathanna, don solas agus do na teicnící.	10	
D	Déan cur síos agus plé achomair ar shaothar ainmnithe amháin le healaíontóir eile de chuid an Ard-Renaissance.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as an gcur síos agus as an bplé
E	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.11		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas: bhí radhairc as an ngnáthshaol lárnach i saothar Johannes Vermeer.	10	
B	Plé ar an léaráid a thugtar, le tagairt don ábhar agus don chomhdhéanamh.	10	
C	Plé ar an léaráid a thugtar le tagairt don stíl, do na teicnící agus do láimhseáil na fíorach daonna.	10	
D	Déan cur síos agus plé achomair ar shaothar ainmnithe amháin eile le Vermeer.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as an gcur síos agus as an bplé
E	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.12		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas: Thug Manet dúshlán na smaointe traidisiúnta faoin ealaín.	10	
B	Plé ar an léaráid le tagairt don stíl agus don chomhdhéanamh.	10	
C	Plé ar an léaráid le tagairt do na dathanna, don stíl agus do na teicnící.	10	
D	Déan cur síos agus plé achomair ar shaothar ainmnithe amháin eile le Manet.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as cur síos agus plé
E	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.13		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas: cur chuige anailíseach i dtaca leis an dúlra.	10	
B	Cur síos agus plé ar an léaráid a thugtar le tagairt don ábhar agus don chomhdhéanamh.	10	
C	Cur síos agus plé ar an léaráid a thugtar le tagairt don fhoirm, do na dathanna agus do na teicnící.	10	
D	Déan cur síos agus plé achomair ar thionchar Cézanne ar ealaíontóirí an 20ú haois.	15	
E	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.14		Marcanna	Nótaí
A	Ainm an tsaothair roghnaithe.	5	
B	Plé mionsonraithe ar an saothar roghnaithe agus tagairt don ealaíontóir, d'ábhar, do stíl, do chomhdhéanamh, do bhunábhair, do theicnící agus don ré ina ndearnadh an saothar.	20	
C	Ainmnigh agus déan cur síos agus plé achomair ar shaothar amháin eile leis an ealaíontóir a roghnaigh tú.	15	5 mharc as an ainm 10 marc as an gcur síos agus as an bplé
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.15		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar fhorbairt na stíle nó na gluaiseachta ealaíne atá roghnaithe agat.	10	
B	Cur síos ar phríomhthréithe na stíle nó na gluaiseachta ealaíne atá roghnaithe agat.	10	
C	Déan cur síos agus plé ar shaothar ainmnithe amháin le healaíontóir ainmnithe a bhfuil a shaothar/saothar ina eiseamláir thipiciúil den stíl nó den ghluaiseacht seo.	20	5 mharc as an saothar ainmnithe 5 mharc as an ealaíontóir ainmnithe 10 marc as an gcur síos agus as an bplé
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

Roinn III – Léirtheiscint na hEalaíne

C.16		Marcanna	Nótaí
A	Ainm gailearaí, músaeim nó ionaid léirmhíniúcháin agus plé ar an ráiteas.	10	5 mharc as an ainm 5 mharc as an bplé
B	Déan cur síos agus plé ar dhá shaothar ainmnithe agus déan tagairt do na slite a ndeachaigh úsáid spáis i gcion ar d'idirghníomhú leis na saothair seo.	15	5 mharc as saothair ainmnithe (3/2) 5 mharc as cur síos agus plé ar na saothair (3/2) 5 mharc as spás agus an tionchar a bhí leis ar idirghníomhú
C	Déan cur síos agus plé achomair ar do choincheapa féin maidir le taispeántas scoile de shaothar ealaíne na mac léinn a dhearadh. Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	15	
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.17		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas agus scannán beo-aicsein ainmnithe.	10	5 mharc as an ráiteas 5 mharc as ainm an scannáin beo-aicsein
B	Plé ar na feistis ón scannán roghnaithe le tagairt do na coincheapa, do na bunábhair, do na dathanna agus dá n-éifeacht fhísiúil.	15	
C	Tabhair breac-chuntas achomair ar do choincheapa amhairc maidir le dearadh feistis do charachtar ainmnithe bunaithe ar úrscéal nó ar dhráma atá ar chúrsa na hArdteiste.	15	3 mharc as an ainm 12 as coincheapa amhairc
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

C.18		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas le tagairt don léaráid a thugtar: déan tagairt do na híomhánna agus don leagan amach.	15	
B	Plé ar an ráiteas le tagairt don léaráid a thugtar: déan tagairt don chlógghrafaíocht agus don dath.	15	
C	Tabhair breac-chuntas achomair ar do choincheapa amhairc do chlúdach leabhair faoi do cheantar áitiúil.	15	
D	Sceitsí	5	
	Iomlán.	50	

C.19		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas.	10	
B	Plé ar léaráidí le tagairt don fhoirm, don fheidhm, don dhath, don stíl agus do na bunábhair.	20	
C	Tabhair breac-chuntas achomair ar do choincheapa amhairc faoi choinne eagraí deisce do mhac léinn. Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	15	
D	Sceitsí.	5	
	Iomlán.	50	

C.20		Marcanna	Nótaí
A	Plé ar an ráiteas: Is é an cuspóir atá le páirceanna poiblí agus spásanna glasa a dhearadh agus a thírdhreachú i mbailte móra agus i gcathracha ná fóntas a chur ar fáil le húsáid ag an bpobal go léir.	10	
B	Plé ar pháirc nó spás glas amháin le tagairt don suíomh, don fheidhm agus do na háiseanna atá curtha ar fáil.	15	
C	Tabhair breac-chuntas achomair ar do choincheapa amhairc faoi choinne láthair suí agus/nó láthair iteacháin atá le cur sa pháirc nó sa spás glas a roghnaigh tú. Tabhair fáthanna le do chinntí dearaidh.	15	
D	Sceitsí.	10	
	Iomlán.	50	

Leathanach Bán

Leathanach Bán

